

§ 4

Tertialrapport 1 2017 för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Beslut

1. Tertialrapport 1 2017 godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 4,0 miljoner kronor för ökade investeringsbudget i samband med anskaffning av inventarier till nya lokaler.
3. Budgetjustering begärs med 2,9 mnkr för ombyggnation till ett LSS boende i Svedmyra
4. Budgetjustering begärs med sammanlagt 12,0 mnkr för kompetensutvecklingssatsningar enligt bilaga 06 a och 06 b.
5. Omslutningsförändringar om 87,1 miljoner kronor godkänns.
6. Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att fortsätta utreda förutsättningarna för all-aktivitetshus i Östberga enligt förstudie i bilaga 05.
7. Paragrafen justeras omedelbart

Ärendet

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål och målen för verksamhetsområdena under 2017.

1. Ett Stockholm som håller samman
2. Ett klimatsmart Stockholm
3. Ett ekonomiskt hållbart Åtgärder för att uppfylla målen
4. Stockholm Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål kommer att uppfyllas under året. Som grund för bedömningen utgår förvaltningen från arbete som pågår inom verksamheterna, resultat av indikatorer, nämndmål och aktiviteter som utförs.

Som en hjälp att uppnå de av kommunfullmäktige beslutade fyra inriktningsmålen har förvaltningen tre fokusområden:

- Attraktiv arbetsgivare
- Jämställdhet
- Bemötande

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 8 maj 2017.
Dnr 207-2017-1.2.1.

Beslutsgång

Ordföranden ställde framställda förslag till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Yrkanden

Ordföranden Ulf Walther m.fl.(S), ledamöterna Fotios Stathis m.fl. (MP), Lars Sterneby (V) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Gustav Johansson m.fl. (M) yrkade bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Peter Backlund (L) yrkade bifall till eget förslag till beslut.

Reservationer

Vice ordföranden Gustav Johansson, ledamöterna Henrik Virro, Erika Wing, Jonas Nilsson, Kristiina Katajikko, alla (M), reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget; Stadsdelsnämnden beslutar följande:

- ”1.Förvaltningens förslag till beslut godkänns delvis
- 2.Handlingsplan mot våldsbejakande extremism enligt bilaga 3 till tertialrapporten revideras efter kommande direktiv från kommunstyrelsen i enlighet med vad som anförs nedan.
- 3.Därutöver anförs följande:

Vår stadsdelsnämnds främsta syfte är att ge alla människor som bor här möjlighet att själva kunna forma sina liv, genom att ge våra barn en bra förskola och trygg uppväxt, våra äldre en omsorg med värdighet och respekt för deras självbestämmande, och en socialtjänst som finns till för den som behöver andras stöd. För detta krävs att det finns en tillräcklig finansiering för en välfärd med kvalitet, och att pengarna används effektivt. Det har inte majoriteten lyckats med. De verksamheter som går med överskott får bidra med pengar till framför allt Individ och familj avdelningen Barn och unga, men nu också till avdelningen Funktionshinder där ett större underskott uppkommit. Majoriteten har inte förmått ordna en tillräcklig finansiering inom LSS-området.

I tertialrapport 1 prognostiseras nu underskott, trots att vi befinner oss i en brinnande högkonjunktur. För driftbudgeten innebär förvaltningens årsprognos ett underskott mot förväntad budget om 11,9 mnkr. Individ- och familjeomsorgen som helhet beräknas redovisa underskott om 24,0 mnkr och omsorg om personer med funktionsnedsättning går med underskott om 8,9 mnkr.

Ekonomiska underskott är ett problem eftersom de skapar oförutsägbarhet i förutsättningarna för de verksamheter som berörs. Möjligheten för medarbetare och medborgare att känna trygghet med verksamheterna undermineras om budgeten inte hålls. Stabilitet i stadsdelens ekonomi är en grundförutsättning för att trygga välfärden för invånarna i Enskede-Årsta-Vantör. Utan en stabil ekonomi hotas välfärdens verksamheter av kortsiktiga och tillfälliga besparingsåtgärder för att åstadkomma budgetbalans.

Prognosen förutsätter verkningsfulla åtgärder för att bromsa den negativa kostnadsutvecklingen. Läget ställer stora krav på stadsdelsnämnden att prioritera. Dessvärre förefaller det som om majoritetens fina utsagor inte har täckning i den rödgrönrosa majoritetens hantering av ekonomin. Mindre angelägna satsningar och projekt, såsom exv. civila råd ingen har efterfrågat, tar fokus från stadsdelens kärnuppgifter och måste få stå tillbaka för att värna kärnverksamheterna.

Socialtjänsten i vår stadsdel ligger under mycket hård press. Det kräver stora satsningar på att bygga upp personalens kompetens och säkerställa en rättssäker behandling av varje enskilt ärende. Här har vår socialtjänst stora utmaningar framöver.

En punkt som inte antas uppfylla målkraven är andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd. Det är bekymmersamt att hushåll fastnar i ett långvarigt beroende av försörjningsstöd. Här ser vi att arbetet med att minska det långvariga bidragsberoendet behöver fortsätta och det är bra att förvaltningen tillsammans med andra berörda såsom t.ex. jobbtorg, intensifierar och fördjupar sitt arbete för att bryta utvecklingen.

Vi kan dessutom se att kostnaderna för Dalens förskoleområde nu prognosticerar ett underskott jämfört med ett prognosticerat överskott för T1 2016. Det ofinansierade införandet av rätt till heltid i förskolan för alla barn har varit en faktor som gör att barngruppernas storlek kan

komma att öka framöver. Underskotten för förskolornas resultatenheter kan möjligtvis ge en indikation på ökade kostnader framöver för denna reform.

Samtidigt är det fortsatt problem för vår stadsdel med den låga andelen förskollärare. Det räcker helt enkelt inte att arbeta långsiktigt och att ta fram handlingsplaner. Detta borde redan ha genomförts och en handlingsplan borde presenterats för länge sedan. Fokus behövs på våra kärnverksamheter för att kunna leverera fullgod kvalitet. Idag ägnas mycket tid och resurser åt icke kärnverksamhet. Vi vill se handling och agerande omgående.

Förvaltningen arbetar med att få ned de höga sjuktalen som finns. Vi tycker att det borde gjorts mer och att tydligare resultat nu borde ha vist sig. Höga sjuktal är inte bra ur några aspekter och ger störningar i den löpande verksamheten. Vi anser att det behövs ett än tydligare fokus för att komma tillrätta med problemet så snart det går.

Omotiverade återkommunaliseringar utan upphandlingar är fördyrande för stadsdelsnämnden, nu senast på fritidssidan. Dessa kostnader kan tekniskt sett betraktas som engångskostnader, men när verksamhet efter verksamhet tas tillbaka, ofta utan hänsyn till kvalitet eller brukarnas önskemål, får det snarare beskrivas som en permanent utgiftspost hos majoritetens politik.

Som bilaga till Tertialrapport 1 ligger handlingsplanen mot våldbejakande extremism. Där vill vi anföra att:

Allt fler svenska medborgare radikaliserar och många väljer att ansluta sig till våldsbejakande grupperingar. Dessa grupperingar hotar, genom sina destruktiva mönster och värderingar, grundläggande demokratiska principer. För att hejda och vända denna utveckling är det nödvändigt med ett stadsövergripande arbete som ger konkreta verktyg för att motverka radikalisering och deltagande i krigsresor.

För att säkra våra invånares trygghet mot hot från våldsbejakande extremister krävs såväl polisiära som sociala insatser. Alliansen står enade om den utveckling av arbetet mot våldsbejakande extremism vi nu vill se och vilka förbättringar som måste ske för att göra Stockholm till en säkrare stad. Arbetet mot våldsbejakande extremism handlar om att arbeta mot samtliga de hot som Säpo bedömer kan skada

demokratin: extremistisk islamism, vit makt-miljön och den så kallat autonoma vänstern. Stockholms stad står inför stora utmaningar framöver och därför måste vi, tillsammans med berörda parter och relevant sakkunskap, arbeta kunskapsbaserat och med tydliga strukturer och insatser.

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism fastställdes av kommunfullmäktige den 16 maj 2016 som riktlinjer till stadens trygghets och säkerhetsprogram. Beslutet var ett resultat av en blocköverskridande överenskommelse. En förutsättning för den blocköverskridande överenskommelsen var att de lokala handlingsplanerna skulle konkretisera arbetet samt att en tidsplan för den fortsatta processen fastslås. Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet uppgav i ett särskilt uttalande i kommunstyrelsen den 4 maj 2016 att ett krav var att en mall för stadsdelsnämnderna skulle tas fram i samarbete med Försvarshögskolan och borde vara fastställd under hösten 2016 samt att de lokala analyserna och handlingsplanerna bör vara klara senast till årsskiftet 2016/2017. Därutöver medel avsätts för att implementera arbetet i budget för 2017.

Det föreliggande förslaget till handlingsplan mot våldsbejakande extremism är ett resultat av den blocköverskridande överenskommelse som kommunfullmäktiges partier (exklusive Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna) kom överens om tidigare under mandatperioden. I beslutet om Stockholms stads strategi mot våldsbejakande extremism ingicks en överenskommelse om att lokala handlingsplaner skulle tas fram i varje stadsdel innan årsskiftet 2016/2017. Vi kan konstatera att det arbetet har försenats och att ett förslag läggs fram för nämnden väsentligt senare än vad som överenskommit centralt.

I arbetet med den lokala planen var ett krav från Alliansen att man skulle dra nytta av den forskning och kunskap som finns på området, bland annat genom ett konkret samarbete med expertis hos instanser som Försvarshögskolan (FHS). Kravet var att nämndernas handlingsplaner inte skulle tas fram var och en för sig utan utifrån en central mall, framtagna i samarbete med FHS och annan relevant expertis på området. Detta har inte skett och det finner vi oacceptabelt. Resultatet blir att stadens arbete för att motarbeta våldsbejakande extremism försenas, blir bristfälligt och inte är

koordinerat. Det är inte ett seriöst eller förtroendeingivande sätt att hantera en så viktig fråga för vår stad och våra invånares trygghet.

Handlingsplanen hade vunnit i både konktion och i innehåll av att ta till sig den forskningsbaserade kunskap som Försvarshögskolan besitter. När majoriteten nu har valt att inte göra det kan vi inte gå i god för slutresultatet och inte ställa oss bakom den föreslagna handlingsplanen i föreliggande skick. Handlingsplanen behöver arbetas om och arbetet på central nivå i staden behöver professionaliseras och intensifieras.

I det uppkomna läget anser vi således att planen ska omarbetas utifrån direktiv från kommunstyrelsen och underställas Försvarshögskolans expertis innan den åter läggs fram för nämnden. Den lokala handlingsplanen bör även tillställas Polismyndigheten, Kriminalvården, Säpo och andra myndigheter för synpunktsinhämtning innan beslut fattas av nämnden.

Handlingsplanen behöver utvecklas i konktion för att tydliggöra hur förvaltningen ska öka kompetensen bland sina medarbetare i syfte att upptäcka begynnande radikaliserings hos enskilda individer som kommer i kontakt med socialtjänsten samt hur samarbetet med Polismyndigheten ska se ut.

Arbetet med att granska de organisationer som direkt eller indirekt tar emot finansiellt stöd från staden måste intensifieras. Inga föreningar eller samfund som direkt eller indirekt upplåter en plattform åt extremistiska och våldsbejakande individers budskap ska kunna motta stöd från Stockholms stad. Detsamma gäller att heller inga av stadens lokaler upplåts åt sådana individer eller organisationer. Det fordras en konkret plan för hur arbetet med att säkerställa detta ska implementeras och följas upp.

Som nämnts ovan är en oavvislig förutsättning för ett strategiskt arbete mot extremism att det bedrivs systematiskt och utformas i tätt samarbete med den expertis som finns. Försvarshögskolans forskare behöver vara en integrerad del av Stockholms stads arbete mot våldsbejakande extremism och det behöver ske på central nivå i staden. Det avtal som redan finns med FHS behöver leda till konkreta insatser. När samarbetet med FHS är återupprättat behöver följande åtgärder omedelbart vidtas i arbetet mot extremism:

1. Stadsdelsnämndernas lokala handlingsplaner behöver skyndsamt komma på plats. Handlingsplanerna ska följa en central mall utformad i samarbete med FHS och utgå från lokala förutsättningar och utformas i dialog med polis och säkerhetspolis om hur den specifika situationen i stadsdelen ser ut. Arbetet behöver kontinuerligt avrapporteras, uppdateras och vara mätbart.
2. Parallellt med de lokala handlingsplanerna behövs ett stadsövergripande och gemensamt förhållningssätt med en åtgärdsplan för hur stadens förvaltningar ska agera när personer med våldsbejakande extrema tendenser identifieras. En stadsövergripande lägesbild behöver årligen presenteras för kommunstyrelsen.
3. Det måste finnas god tillgång till adekvat utbildning och ett kontinuerligt kunskapsstöd till medarbetare inom socialtjänst eller fritidsverksamhet som kommer i kontakt såväl med människor som riskerar att radikaliseras. Därför måste en plan för kompetensutveckling inom dessa frågor upprättas, till exempel genom medverkan i EU-RAN-nätverket. I detta behöver det även klargöras vilket behov det finns att anställa medarbetare med särskild expertis.
4. Ett tätare samarbete mellan myndigheter och samhällsinstitutioner såsom polis, säkerhetspolis, skola och socialtjänst måste ske. För att stärka arbetet och fånga upp potentiella extremister vill vi så långt lagen medger häva sekretessen mellan stadens förvaltningar så att information kan delas när så krävs.
5. Stockholm behöver en plan för vilka insatser som ska erbjudas ungdomar som riskerar att dras in i extremistiska miljöer och deras familjer. Uppsökande arbete bör även bedrivas på nätet för att nå rätt målgrupper.
6. En plan behövs för vilka informationsinsatser som ska riktas till medborgarna, som vart man kan vända sig om man misstänker att någon i ens närhet blir radikaliserad.
7. Stockholms stad behöver bygga upp avhopparverksamheter för radikaliserade som vill lämna den extrema miljön. Det är nödvändigt att en länsöverskridande avhopparverksamhet för våldsbejakande islamistiska extremister inrättas.
8. I arbetet med avradikalisering och för att stävja rekrytering till extrema miljöer behöver civilsamhällesaktörer som Fryshuset involveras. Här har religiöst lärda personer och imamer en viktig roll, något som expertisen visat på.

9. Insatserna för att minska risken för nya dåd fordrar fokus på stadsmiljön. Det behövs trafikhinder som försvårar attacker med fordon. I det arbetet ska trafikinämnden involveras och erfarenheter inhämtas från andra länder. Ansvarsfördelningen mellan staden och polisen behöver tydliggöras när det gäller säkerhetsarrangemang vid särskilda platser och evenemang.
10. Stadsdelsnämnderna i Stockholm behöver se över sina lokala bidrag och säkerställa att inga medel ges till organisationer eller föreningar som inte vilar på demokratins grundvalar.”

Ledamoten Peter Backlund (L) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget;

”Stadsdelsnämnden beslutar följande.

1. Förvaltningens förslag till beslut godkänns delvis.
2. Handlingsplan mot våldsbejakande extremism enligt bilaga till tertialrapporten revideras efter kommande direktiv från kommunstyrelsen i enlighet med vad som anförs nedan.
3. Därutöver anförs följande.

Vår stadsdelsnämnds främsta syfte är att ge alla människor som bor här möjlighet att själva kunna forma sina liv, genom att ge våra barn en bra förskola och trygg uppväxt, våra äldre en omsorg med värdighet och respekt för deras självbestämmande, och en socialtjänst som finns till för den som behöver andras stöd. För detta krävs att det finns en tillräcklig finansiering för en välfärd med kvalitet, och att pengarna används effektivt. Det har inte majoriteten lyckats med. De verksamheter som går med överskott får bidra med pengar till framför allt Individ och familj avdelningen Barn och unga, men nu också till avdelningen Funktionshinder där ett större underskott uppkommit. Majoriteten har inte förmått ordna en tillräcklig finansiering inom LSS-området.

Ett fortsatt problem för vår stadsdel är den låga andelen förskollärare. Det ofinansierade införandet av rätt till heltid i förskolan för alla barn har varit en faktor som gör att barngruppernas storlek kan komma att öka framöver.

Omotiverade återkommunaliseringar utan upphandlingar är fördyrande för stadsdelsnämnden, nu senast på fritidssidan. Dessa kostnader kan tekniskt sett betraktas som engångskostnader, men när verksamhet efter verksamhet tas tillbaka, ofta utan hänsyn till kvalitet

eller brukarnas önskemål, får det snarare beskrivas som en permanent utgiftspost hos majoritetens politik.

Vi vill fortsätta för att värna kärnverksamheterna. Mindre angelägna satsningar och projekt måste få stå tillbaka för att klara höga ambitioner i välfärden, utan skattehöjningar som hotar jobben och företagande. En av stadsdelsnämndens viktigaste uppgifter är att arbeta mot våld i nära relationer. I vår stadsdel anmäls många fall, som till en del förklaras med storleken på stadsdelen, men som samtidigt kräver att vi har ett väl fungerade relationsvårdsteam. Att socialsekreterare som arbetar med detta, nu väljer att säga upp sig är mycket oroande. Vi förutsätter att förvaltningen återkommer med en redovisning hur arbetet mot våld i nära relationer kan säkerställas utan att det påverkar verksamheten negativt.

Inför verksamhetsåret lade vi Liberaler fram ett omfattande förslag till verksamhetsplan för stadsdelsnämnden med en annan inriktning än vad som nu föreligger. Vi hänvisar till denna och menar att stadsdelsnämndens prioriteringar i flera andra fall är felaktiga.

Allt fler svenska medborgare radikaliserar och många väljer att ansluta sig till våldsbejakande grupperingar. Dessa grupperingar hotar, genom sina destruktiva mönster och värderingar, grundläggande demokratiska principer. För att hejda och vända denna utveckling är det nödvändigt med ett stadsövergripande arbete som ger konkreta verktyg för att motverka radikalisering och deltagande i krigsresor.

För att säkra våra invånares trygghet mot hot från våldsbejakande extremister krävs såväl polisiära som sociala insatser. Alliansen står enade om den utveckling av arbetet mot våldsbejakande extremism vi nu vill se och vilka förbättringar som måste ske för att göra Stockholm till en säkrare stad. Arbetet mot våldsbejakande extremism handlar om att arbeta mot samtliga de hot som Säpo bedömer kan skada demokratin: extremistisk islamism, vit makt-miljön och den så kallat autonoma vänstern. Stockholms stad står inför stora utmaningar framöver och därför måste vi, tillsammans med berörda parter och relevant sakkunskap, arbeta kunskapsbaserat och med tydliga strukturer och insatser.

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism fastställdes av kommunfullmäktige den 16 maj 2016 som riktlinjer till stadens trygghets och säkerhetsprogram. Beslutet var ett resultat av en blocköverskridande överenskommelse. En förutsättning för den blocköverskridande överenskommelsen var att de lokala handlingsplanerna skulle konkretisera arbetet samt att en tidsplan för den fortsatta processen skulle fastslås. Alliansen uppgav i ett särskilt uttalande i kommunstyrelsen den 4 maj 2016 att ett krav var att en mall för stadsdelsnämnderna skulle tas fram i samarbete med Försvarshögskolan och att denna borde vara fastställd under hösten 2016 samt att de lokala analyserna och handlingsplanerna skulle vara klara senast till årsskiftet 2016/2017. Därutöver skulle medel avsättas för att implementera arbetet i budget för 2017.

Det föreliggande förslaget till handlingsplan mot våldsbejakande extremism är ett resultat av den blocköverskridande överenskommelse som kommunfullmäktiges partier (exklusive Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna) kom överens om tidigare under mandatperioden. Vi kan konstatera att arbetet har försenats och att ett förslag läggs fram för nämnden väsentligt senare än vad som överenskommits centralt. Därtill tvingas vi konstatera att ett antal av förutsättningarna för överenskommelsen även har brutits.

I arbetet med den lokala planen var ett krav från Alliansen att man skulle dra nytta av den forskning och kunskap som finns på området, bland annat genom ett konkret samarbete med expertis hos instanser som Försvarshögskolan (FHS). Kravet var att nämndernas handlingsplaner inte skulle tas fram var och en för sig utan utifrån en central mall, framtagen i samarbete med FHS och annan relevant expertis på området. Detta har inte skett och det finner vi oacceptabelt. Resultatet blir att stadens arbete för att motarbeta våldsbejakande extremism försenas, blir bristfälligt och inte är koordinerat. Det är inte ett seriöst eller förtroendeingivande sätt att hantera en så viktig fråga för vår stad och våra invånares trygghet.

Handlingsplanen hade vunnit i både konnotation och i innehåll av att ta till sig den forskningsbaserade kunskap som Försvarshögskolan besitter. När majoriteten nu har valt att inte göra det kan vi inte gå i god för slutresultatet och inte ställa oss bakom den föreslagna handlingsplanen i föreliggande skick. Handlingsplanen behöver arbetas om och arbetet på central nivå i staden behöver professionaliseras och intensifieras.

I det uppkomna läget anser vi således att planen ska omarbetas utifrån direktiv från kommunstyrelsen och underställas Försvarshögskolans expertis innan den åter läggs fram för nämnden. Den lokala handlingsplanen bör även tillställas Polismyndigheten, Kriminalvården, Säpo och andra myndigheter för synpunktsinhämtning innan beslut fattas av nämnden.

Handlingsplanen behöver utvecklas i konkretion för att tydliggöra hur förvaltningen ska öka kompetensen bland sina medarbetare i syfte att upptäcka begynnande radikaliserings hos enskilda individer som kommer i kontakt med socialtjänsten samt hur samarbetet med Polismyndigheten ska se ut.

Arbetet med att granska de organisationer som direkt eller indirekt tar emot finansiellt stöd från staden måste intensifieras. Inga föreningar eller samfund som direkt eller indirekt upplåter en plattform åt extremistiska och våldsbejakande individers budskap ska kunna motta stöd från Stockholms stad. Detsamma gäller att heller inga av stadens lokaler upplåts åt sådana individer eller organisationer. Det fordras en konkret plan för hur arbetet med att säkerställa detta ska implementeras och följas upp.

Som nämnts ovan är en oavvislig förutsättning för ett strategiskt arbete mot extremism att det bedrivs systematiskt och utformas i tätt samarbete med den expertis som finns. Försvarshögskolans forskare behöver vara en integrerad del av Stockholms stads arbete mot våldsbejakande extremism och det behöver ske på central nivå i staden. Det avtal som redan finns med FHS behöver leda till konkreta insatser. När samarbetet med FHS är återupprättat behöver följande åtgärder omedelbart vidtas i arbetet mot extremism:

11. Alla stadsdelsnämndernas lokala handlingsplaner behöver skyndsamt komma på plats. Handlingsplanerna ska följa en central mall utformad i samarbete med FHS och utgå från lokala förutsättningar och utformas i dialog med polis och säkerhetspolis om hur den specifika situationen i stadsdelen ser ut. Arbetet behöver kontinuerligt avrapporteras, uppdateras och vara mätbart.
12. Parallellt med de lokala handlingsplanerna behövs ett stadsövergripande och gemensamt förhållningssätt med en åtgärdsplan för hur stadens förvaltningar ska agera när

personer med våldsbejakande extrema tendenser identifieras. En stadsövergripande lägesbild behöver årligen presenteras för kommunstyrelsen.

13. Det måste finnas god tillgång till adekvat utbildning och ett kontinuerligt kunskapsstöd till medarbetare inom socialtjänst eller fritidsverksamhet som kommer i kontakt såväl med människor som riskerar att radikaliseras. Därför måste en plan för kompetensutveckling inom dessa frågor upprättas, till exempel genom medverkan i EU-RAN-nätverket. I detta behöver det även klargöras vilket behov det finns att anställa medarbetare med särskild expertis.
14. Ett tätare samarbete mellan myndigheter och samhällsinstitutioner såsom polis, säkerhetspolis, skola och socialtjänst måste ske. För att stärka arbetet och fånga upp potentiella extremister vill vi så långt lagen medger häva sekretessen mellan stadens förvaltningar så att information kan delas när så krävs.
15. Stockholm behöver en plan för vilka insatser som ska erbjudas ungdomar som riskerar att dras in i extremistiska miljöer och deras familjer. Uppsökande arbete bör även bedrivas på nätet för att nå rätt målgrupper.
16. En plan behövs för vilka informationsinsatser som ska riktas till medborgarna, som vart man kan vända sig om man misstänker att någon i ens närhet blir radikaliserad.
17. Stockholms stad behöver bygga upp avhopparverksamheter för radikaliserade som vill lämna den extrema miljön. Det är nödvändigt att en länsöverskridande avhopparverksamhet för våldsbejakande islamistiska extremister inrättas.
18. I arbetet med avradikalisering och för att stävja rekrytering till extrema miljöer behöver civilsamhällesaktörer involveras. Här har religiöst lärda personer och imamer en viktig roll, något som expertisen visat på.
19. Insatserna för att minska risken för nya dåd fordrar fokus på stadsmiljön. Det behövs trafik hinder som försvårar attacker med fordon. I det arbetet ska trafiknämnden involveras och erfarenheter inhämtas från andra länder. Ansvarsfördelningen mellan staden och polisen behöver tydliggöras när det gäller säkerhetsarrangemang vid särskilda platser och evenemang.
20. Vår stadsdelsnämnd behöver alltid vara noga med att säkerställa att i de lokala bidragen inga medel ges till organisationer eller föreningar som inte vilar på demokratins grundvalar.”

Ersättaryttranden

Ersättaren Christina Peterson (C) instämde i förslag till beslut och reservation från (M)

Ersättaren Claes Carlsson (KD) lämnade till protokollet följande ersättaryttrande;

”Om jag haft rösträtt hade jag bett Enskede Årsta Vantörs stadsdelsnämnd att besluta enligt följande:

Att lyfta den lokala handlingsplanen mot våldsbejakande extremism ut ur Tertialrapport 1

Att återremittera nämnda plan

Att därutöver anföra

Till denna tertialrapport ligger stadsdelsnämndens lokala handlingsplan mot våldsbejakande extremism som bilaga. Detta ärende är av en sådan dignitet att det självklart borde ha varit ett separat beslutsärende. Handlingsplanerna är dessutom mer än fyra månader försenade jämfört med det beslut som kommunfullmäktige antagit, enligt vilket planerna skulle ha presenterats vid årsskiftet. Skulden för detta ligger inte hos förvaltningens tjänstemän utan hos en politisk majoritet i stadshuset som inte tagit detta arbete på allvar. Förseningen vore inte så allvarlig om det inte vore för att såväl stadshusets majoritet som regeringen agerat senfärdigt och passivt.

Kristdemokraterna röstade nej till stadens strategi mot våldsbejakande extremism, eftersom vi ansåg den vara alltför bristfällig. Trots månader av dialog, samtal och diskussioner kring strategin så saknade det slutliga förslaget konkreta åtgärder kring hur den våldsbejakande extremismen kan förebyggas och bekämpas.

Strategin ligger till grund för de lokala handlingsplaner som samtliga stadsdelsnämnder och vissa av stadens facknämnder nu är åsatta att besluta om. Vi anser dock att strategin är alltför bristfällig för att kunna fungera som en vägledning för de lokala handlingsplanerna.

De förslag vi nu har att ta ställning till lever inte upp till våra förväntningar om hur en handlingsplan ska vara utformad och därmed kvarstår vår kritik. Kritiken är följande:

- Planen är alltför allmänt hållen och skarpa förslag lyser med sin frånvaro.

- Kristdemokraterna saknar förslag till att inrätta en länsgemensam avhopparverksamhet för våldsbejakande islamistiska extremister. Här kan Fryshusets exit-verksamhet som arbetar med att avradikalisera och återanpassa högerextremister vara en god förebild. Kristdemokraterna anser dessutom att staden behöver bygga upp en struktur för hur eventuella avhoppare kan användas i arbetet med att motverka extremism. Personer som själva har varit verksamma i terrororganisationer kan bidra i arbetet med att omvända radikaliserade ungdomar. Återvändare anses av SÄPO utgöra en stor potentiell riskgrupp för att utföra framtida terrordåd.
- Det räcker inte med en allmänt hållen plan mot extremism i största allmänhet. Få personer står och väger mellan om det ska engagera sig i IS eller AFA. Strategierna för hur man ska stoppa rekrytering till respektive organisation måste därmed variera.
- Det krävs även ett samarbete med lämpliga imamer och religiöst lärda personer i syfte att avradikalisera potentiella extremister. Den svenska socialtjänsten och samhället i stort har ingen trovärdighet bland personer som överväger att ansluta sig till radikala islamistiska grupperingar.

Slutligen vill Kristdemokraterna uttrycka sin osäkerhet kring vilken status dessa lokala handlingsplaner har i stadsdelsnämnderna när man centralt i Stadshuset har en parallell process. Vi finner inget svar i form av tydliga mandatsbeskrivningar i planen.

I övrigt vill vi ansluta oss till de åtgärder som Allianspartierna i Stadshuset har enats om:

1. Handlingsplanerna ska följa en central mall utformad i samarbete med Försvarshögskolan. Den ska utgå från lokala förutsättningar och utformas i dialog med polis och säkerhetspolis. Arbetet behöver kontinuerligt avrapporteras, uppdateras och måste vara mätbart. Det räcker inte med att skriva att arbetet ”pågår”.
2. Det behövs också ett stadsövergripande och gemensamt förhållningssätt med en åtgärdsplan för hur stadens förvaltningar ska agera när personer med våldsbejakande och extrema tendenser identifieras. En lägesbild över staden behöver årligen presenteras för kommunstyrelsen.
3. Det måste finnas tillgång till utbildning och ett kontinuerligt kunskapsstöd till medarbetare inom socialtjänst eller fritidsverksamhet

som kommer i kontakt såväl med människor som riskerar att radikaliseras. Därför måste en plan för kompetensutveckling inom dessa frågor upprättas, till exempel genom medverkan i EU-RAN-nätverket. I detta behöver det även klargöras vilket behov det finns att anställa medarbetare med särskild expertis.

4. Ett tätare samarbete mellan myndigheter och samhällsinstitutioner såsom polis, säkerhetspolis, skola och socialtjänst måste ske. För att stärka arbetet och fånga upp potentiella extremister vill vi så långt lagen medger häva sekretessen mellan stadens förvaltningar så att information kan delas när så krävs.

5. Det behövs en plan för vilka insatser som ska erbjudas ungdomar som riskerar att dras in i extremistiska miljöer och deras familjer. Uppsökande arbete bör även bedrivas på nätet för att nå rätt målgrupper.

6. En plan behövs för vilka informationsinsatser som ska riktas till medborgarna, som vart man kan vända sig om man misstänker att någon i ens närhet blir radikaliserad.

7. Stockholms stad behöver bygga upp avhopparverksamheter för radikaliserade som vill lämna den extrema miljön. Det är nödvändigt att en länsöverskridande avhopparverksamhet för våldsbejakande islamistiska extremister inrättas.

8. I arbetet med avradikalisering och för att stävja rekrytering till extrema miljöer behöver civilsamhällesaktörer som Fryshuset involveras. Här har religiöst lärda personer och imamer en viktig roll, något som expertisen visat på.

9. Insatserna för att minska risken för nya dåd fordrar fokus på stadsmiljön. Det behövs trafik hinder som försvårar attacker med fordon. Här ska trafikkontoret involveras och erfarenheter inhämtas från andra länder. Ansvarsfördelningen mellan staden och polisen behöver tydliggöras när det gäller säkerhetsarrangemang vid särskilda platser och evenemang.

10. Stadsdelsnämnderna i Stockholm behöver se över sina lokala bidrag och säkerställa att inga medel ges till organisationer eller föreningar som inte vilar på demokratiska grundvalar”